

Kursbeskrivning Folkrätt (6 hp)

1 Allmänt om kursen

Grundkursen i folkrätt är en obligatorisk kurs inom ramen för juristprogrammet och filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap vid Stockholms universitet. Den läses på den femte terminen.

Innehåll och målsättning

Den övergripande målsättningen med kursen är att studenterna ska kunna lösa och analysera folkrättsliga frågor samt att de ska kunna förstå och kritiskt bedöma folkrättens procedurer och materiella regler liksom folkrätten som ett system.

Kursen omfattar fyra veckors studietid och börjar med en introduktion åtföljd av den första föreläsningen. Undervisningen omfattar både föreläsningar och seminarier.

Kursen innehåller följande kursmoment:

Kursen inleds med folkrättens allmänna del (rättskällor, subjekt, jurisdiktion och immunitet, statsansvar, förhållandet till nationell rätt, tvistlösning). Den fortsätter med vissa speciella delar (skyddet av individen inklusive mänskliga rättigheter, våldsanvändning, gemensamma nyttigheter [havet, miljön], ekonomi). Kursen avslutas med praktikseminarium som omfattar en fallstudie och en förhandling.

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

Juridiska institutionen

- med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- på ett fördjupat sätt bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv,
- utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem; samt i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

Under "Närmare om kursens uppbyggnad" beskrivs hur vart och ett av dessa studieresultat beaktas i undervisningen respektive hur de examineras.

Pedagogiken

Undervisningen ges i form av videoföreläsningar, "levande" föreläsningar, rättsfallsseminarier och två praktikseminarier.

Videoföreläsningarna är av katederföreläsningsart medan de levande föreläsningarna kommer att ägnas åt besvärliga frågor och åt problematiserande. Det förutsätts att studenterna inför de levande föreläsningarna har sett och lyssnat på videoföreläsningarna samt läst relevant kurslitteratur.

Rättsfallsseminarierna kommer att ägnas åt 2-3 fall per seminarium.

Under praktikseminarierna analyseras en konkret situation på djupet, varefter studenterna i ett förhandlingsspel ska föreslå lösningar. Aktivt deltagande vid 75 % av seminarierna – inklusive närvaro på de två praktikseminarierna och seminariet på engelska – är obligatoriskt. Med aktivt deltagande avses att studenten ska förbereda uppgifter inför seminarierna samt delta i analyser och diskussionen kring uppgifterna under seminarierna. Endast aktivt deltagande i den grupp, i vilken studenten är registrerad, räknas som giltig närvaro. Därutöver är närvaro på de två praktikseminarierna samt rättsfallsseminarium på engelska obligatoriskt, 100 %.

Dispens från närvarokravet vid rättsfallseminarierna ges endast för sjukdom (sjukintyg krävs) eller liknande tvingande omständigheter. Studenten kommer då att föreläggas en tilläggsuppgift. Ingen dispens

ges för närvaro på de två praktikserminarierna eller det rättsfallsseminarium som ges på engelska.

Samtliga obligatorier, inklusive eventuella tilläggsuppgifter, ska vara uppfyllda innan betyg för kursen kan registreras och expedieras.

Det kommer i slutet av kursen att erbjudas uppsamlingsseminarium där studenterna som missat två rättsfallsseminarier erbjuds att komplettera ett av de seminarier den missat för att därmed uppnå närvarokravet. Studenten förväntas då ensam redogöra för frågor som hör till en uppgift kopplad till det aktuella rättsfallsseminariet. Ytterligare frånvaro kan ej kompletteras utan då hänvisas studenten till att fullgöra obligatorium i samband med nästkommande termin. Komplettering av praktikseminarium är ej möjlig.

Kristiska och vetenskapliga förhållningssätt

Studenterna ska få fördjupade kunskaper i och förståelse för centrala nationella och internationella juridiska ämnen och dessas samhälleliga kontext. Studenterna ska vidare få en fördjupad förmåga i att använda olika tolknings- och tillämpningsmetoder inom juridiken, samt göra kvalificerade bedömningar av komplexa juridiska frågeställningar. Studenterna ska genom olika pedagogiska medel tränas i kritiskt tänkande och argumentation, i sin förmåga att lösa juridiska problem samt i att uttrycka sig väl i tal och skrift. Kursen syftar till att ge en väsentlig grund för ett bredare spektrum av ett kritiskt principiellt och vetenskapligt förhållningssätt. 30 procent av betyget baseras på examination av frågeställningar som bedömer studenternas kritiska, principiella och vetenskapliga förhållningssätt till folkrätten (se även rambeslut för översyn och åtgärder i syfte att stärka studenternas kritiska och vetenskapliga förhållningssätt på Juristprogrammet).

Närmare om kursens uppbyggnad

Kursens uppbyggnad i stort

Undervisningen och examinationen kopplas till de förväntade studieresultaten på följande sätt:

- Med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter.
 - Examination: genom skriftlig tentamen.
 - Undervisning: Under föreläsningarna ges en genomgång av olika frågor rörande folkrättens teoretiska grunder och vissa metodfrågor samt folkrättens innehåll. Detta behandlas också i läroboken samt diskuteras ytterligare under rättsfallsseminarierna.
- Utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund,

analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner.

- Examination: genom skriftlig tentamen (och delvis också genom rättsfallsseminarier)
- Undervisning: Folkrättens vetenskapliga grund teoretiska grunder och vissa metodfrågor behandlas på föreläsningarna och i läroboken. Dessa diskuteras ytterligare under rättsfallsseminarierna. I föreläsningar, i läroboken och under rättsfallsseminarierna behandlas uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner. Bedömningar diskuteras fortlöpande under undervisningen, inte minst under praktikseminarierna.
- På ett fördjupat sätt bedöma och värdera folkrättens konfliktlösnings- och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv.
 - Examination: genom seminarier, framförallt praktikseminariet (och genom tentamen)
 - Undervisning: Folkrättens konfliktlösnings- och handlingsdirigerande roll behandlas under föreläsningar, i läroboken och under rättsfallsseminarierna. Samhälleliga och etiska aspekter bedöms och värderas fortlöpande, inte minst under praktikseminarierna.
- Utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter.
 - Examination: genom seminarium (samt oftast genom tentamen)
 - Undervisning: Sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter, behandlas under föreläsningar, i läroboken och under rättsfallsseminarierna. Sambandet värderas fortlöpande, inte minst under två av rättsfallsseminarierna.
- Inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem.
 - Examination: praktikseminariet och genom tentamen.
 - Undervisning: Förmågan att identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar utvecklas efter hand under kursen genom undervisning och lärobok, och i samband med detta diskuteras också olika samhälleliga och etiska aspekter. I praktikseminarierna utvecklas detta genom att studenterna får utveckla sin förmåga att föreslå och diskutera strategiska lösningar på sådana problem.
- I nationella och internationella sammanhang, och i samverkan

med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

- Examination: genom rättsfallsseminarier (varav minst ett ska äga rum på engelska) samt praktikseminariet
- Undervisning: Under de fem rättsfallsseminarierna och två praktikseminarierna ska studenterna i basgrupper redovisa svar på olika frågor. Minst ett av seminarierna ska äga rum på engelska.

De olika kursmomenten

Kursen följer dispositionen i läroboken Sverige och folkrätten.

Folkrätten är uppdelad i olika delämnena – källor, jurisdiktion, mänskliga rättigheter, havsrätt, etc. – som är mer eller mindre förbundna med varandra på olika sätt. Faktum är att folkrätten i sig är lika bred och varierad som hela den svenska rätten, med allt från en allmän rättslära till processrätt, straffrätt, skadeståndsrätt (statsansvar), avtalsrätt, statsrätt (FN-stadgan m.m.) och mer speciella materiella ämnen som havsrätt, miljö rätt och mänskliga rättigheter. Det är viktigt att förstå sammanhanget mellan folkrättens olika delämnena, och hur det avspeglar sig i boken.

Grunderna finns i kapitlen 2–9 samt i viss mån i kapitel 11. Där presenteras först folkrättens källor, dvs. varifrån folkrätten kommer (kapitel 2). Detta är självfallet relevant för alla folkrättsliga frågor. Därefter förklaras trakträtten (kapitel 3), dvs. hur rättskällan traktater uppstår och fungerar. Även detta är relevant för alla folkrättens ämnen, liksom för alla de nationella rättsområden där internationella avtal ligger till grund för viss lagstiftning (vilket faktiskt gäller alla rättsområden). Sedan diskuteras förhållandet mellan folkrätt och nationell rätt, särskilt svensk rätt (kapitel 4). Även detta är ett allmängiltigt ämne, men det är praktiskt sett aktuellt i första hand i de fall då individer (fysiska eller juridiska personer) är direkt berörda, t.ex. mänskliga rättigheter eller ekonomiska frågor. I kapitel 5 förklaras vad som är ett folkrättssubjekt samt diskuteras staten, som kan sägas vara det grundläggande folkrättssubjektet, precis som den fysiska personen kan sägas vara det grundläggande rättssubjektet i den nationella rättsordningen. Ett annat viktigt rättssubjekt är internationella organisationer, som presenteras i kapitel 6. Den viktigaste internationella organisationen, Förenta Nationerna (FN), introduceras i kapitel 6, men en särskilt viktig aspekt, den kollektiva säkerheten, behandlas i kapitel 11. FN-stadgan innehåller en del grundläggande, "konstitutionella" principer, och FN kan sägas vara det främsta uttrycket för staternas vilja att organisera sig, ungefär som vi i Sverige har regering, riksdag, kommuner etc., även om jämförelsen inte ska dras för långt.

I kapitel 7 tar vi upp reglerna om jurisdiktion, som anger när en stat kan utöva sin lagstiftande, dömande och verkställande makt. Även detta är en allmängiltig fråga, men i folkrättsliga sammanhang är det främst den straffrättsliga aspekten som blir aktuell. Detta kapitel har därför en uppenbar

koppling till kapitel 13, den internationella straffrätten, men det är också nödvändigt som bakgrund för att förstå mycket av havsrätten.

Statsansvar (kapitel 8) är ett slags skadeståndsrätt, med den skillnaden gentemot den svenska rätten att det handlar om både inom- och utomobligatoriskt ansvar, dvs. ansvar såväl inom ett avtalsförhållande som enligt allmän folkrätt. Detta delämne är relevant för alla materiella folkrättsområden, eftersom statsansvar handlar om verkningarna av att en stat bryter mot de materiella reglerna, men särskilt nära är kanske kopplingen till den internationella miljörätten, eftersom ersättningsfrågor är centrala inom detta område. En av de frågor som ofta av tradition presenteras i kapitel om statsansvar, nämligen expropriation, behandlas i denna bok i kapitel 17.

Alla rättsområden behöver mekanismer för tvistlösning, så även folkrätten (kapitel 9). Detta område har sin motsvarighet i den svenska process- och förvaltningsprocessrätten, men i folkrätten på grundkursnivå blir behandlingen mindre teknisk, eftersom blott en liten del av alla tvister blir föremål för formella tvistlösningsprocedurer.

I kapitel 10 tar vi steget över till den materiella rätten då detta kapitel behandlar våldsanvändning, ett ämne som har en nära koppling till tvistlösning, men också till FN (kapitel 11), till den humanitära rätten (kapitel 13) och även till den internationella straffrätten (kapitel 14).

Kapitel 12 handlar om de mänskliga rättigheterna. Dessa gäller generellt för förhållandet mellan stater och individer, även om det förstås också finns andra folkrättsliga områden som är direkt relevanta för individer. Kapitel 13 behandlar den internationella humanitära rätten, som reglerar krigföring, dvs. *hur* våld får användas, snarare än *förutsättningarna* för att tillgripa våld (kapitel 10). Dessa rättsregler skyddar individer i väpnad konflikt, och kompletterar på så sätt de mänskliga rättigheterna. Den internationella straffrättens regler (kapitel 14) stadgar om individuellt ansvar för vissa svåra överträdelser av våldsförbudet (kapitel 10), de mänskliga rättigheterna (kapitel 12) och den internationella humanitära rätten (kapitel 13). Detta kapitel innehåller också ett avsnitt om terroristbekämpning.

Havsrätten (kapitel 15) behandlar vad som gäller inom de olika havsrättsliga områdena. Här finns aspekter som rör jurisdiktion, men också t.ex. miljörättsliga regler. Miljörätten (kapitel 16) handlar om de olika regleringar som finns om globala och andra gränsöverskridande påverkningar av miljön.

Till en del är det fråga om administrativa ("förvaltningsrättsliga") regler som syftar till att förebygga problem, men också om skadeståndsrättsliga regler som handlar om återställande och ersättning när en skada uppkommit, vilket pekar mot statsansvaret. Det sista kapitlet, kapitel 17, handlar om det lite "spretiga" ämnet internationell ekonomisk rätt. Detta omfattar dels internationell handelsrätt, som utgörs av ett antal multilaterala regler som stater ska tillämpa för att underlätta handel, dels

internationell investeringsrätt, som till största delen bygger på bilaterala avtal, där även icke-statliga aktörer – framförallt företag – har en roll.

Skriftliga och muntliga övningar

Förutom tentan innehåller kursen inga skriftliga övningar. Syftet med seminarierna är att ge övning i att redogöra för viktiga rättsfrågor och träna studenterna i muntlig framställning. Det krävs **aktivt** deltagande.

Studenterna delas in i basgrupper och redovisning sker basgruppsvis. Se vidare nedan om förberedelser inför undervisningen.

Obligatorier

Aktivt deltagande vid 75 % av seminarierna 1-3 och 5 (dvs 3 av fyra seminarier). Därutöver är närvaro på de två praktikseminarierna samt seminarium på engelska obligatoriskt, 100 %.

Internationella och komparativa inslag på kursen

Folkrätten är till sin natur internationell. I kursen förekommer vissa inslag av komparation med t ex EU-rätten samt mellan olika nationella rättsordningar vad avser implementeringen av folkrätten.

Samverkan med det omgivande samhället

I undervisningen i folkrätt berörs politiska, sociala och ekonomiska frågor ständigt. Flera av lärarna har lång praktisk erfarenhet. Ämnet innehåller en föreläsning av praktiker om aktuella frågor.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen anknyter till kurserna i IP-rätt, statsrätt (bl a mänskliga rättigheter) och Europarätt. Även andra ämnen har anknytning till folkrätten, t ex immaterialrätten, som till stor del bygger på internationella konventioner.

För att förstå ämnet krävs det grundläggande kunskaper i straffrätt, processrätt och central civilrätt.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

Studenter som aldrig tidigare varit registrerade på kursen och som vill läsa den, måste registrera sig

Den som genomgått kursen vid tidigare tillfälle får endast tillträde till undervisningen i mån av plats.

Avregistrering

Studenter som av olika anledningar inte avser att läsa kursen ska avregistrera sig hos kursadministratören alternativt på Studentexpeditionen senast en vecka efter kursstart. Endast förstagsregistrerade är garanterade en plats i gruppundervisningen. Om du inte vill läsa kursen och glömt att avregistrera dig, räknas du inte som förstagsregistrerad vid ett senare tillfälle.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel. Kontakta CSN för mer information!

Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp i FastReg måste du vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats samt efter principen "först till kvarn".

Studieanvisningar

Läroböcker

Bring, Mahmoudi, Wrangle, *Sverige och folkrätten*. 5 uppl, 2014. Denna femte upplaga innehåller två nya kapitel samt ett nytt avsnitt.

David Fisher, *Mänskliga rättigheter: En introduktion*, 8 uppl. (Norstedts Juridik, 2017). Denna bok utgjorde tills nyligen kursfordran i statsrätt och för det fall ni har kvar en gammal upplaga från 2012 eller 2015 går den bra att använda.

Bredvidläsningsböcker (ingår ej i obligatorisk kurslitteratur)

Läs i första hand Svanberg som är mer omedelbart relevant för kursen.

Katinka Svanberg. *En introduktion till traktaträtten*, 5 uppl. (Norstedts Juridik, 2015). Denna bok utgjorde tidigare kursfordran och innehåller en lättfattlig introduktion till traktaträtten.

Ove Bring och Said Mahmoudi, *Internationell våldsanvändning och folkrätt* (Norstedts Juridik, 2006). Denna bok har också utgjort kursfordran tidigare, och kompletterar framför allt kapitel 10 i läroboken.

Källmaterial

Mahmoudi: *Folkrättsliga texter* 4 upplagan 2016

Övrigt material

Seminariematerial i form av kompendium utarbetat på institutionen.

Förberedelser inför undervisningen

De *levande föreläsningarna* kommer att fokusera på svåra och intressanta moment i kursen och kommer till stor del att utgöras av diskussion. Till föreläsningarna finns Powerpoint-bilder liksom videoföreläsningar och läsanvisningar, vilka anges sist i denna broschyr, i "storplanen". Inför varje levande föreläsning förväntas studenterna ha förberett sig genom att ha lyssnat på motsvarande *videoföreläsning* och läst relevanta avsnitt av kurslitteraturen samt ha med sig materialsamlingen.

Seminarieundervisningen består av sju stycken undervisningstillfällen – fem rättsfallsseminarier och två praktikfallsseminarier. Under rättsfallsseminarierna ska studenterna befästa kunskaper samt uppöva förmågan att analysera och att lösa problem. Inför varje seminarietillfälle förväntas studenterna ha läst det material som anges i textkompendiet samt försökt lösa de diskussionsfrågor som finns förberedda. Alla studenter indelas i basgrupper, och varje basgrupp ska vara inlästa på hela seminariematerialet. Studenterna rekommenderas att under förberedelser i basgrupp inbördes dela upp diskussionsfrågorna och i basgruppsmöte inför seminarietillfälle

diskutera frågorna. Läraren kommer inte att ge föreläsningar under dessa seminarier utan det är rättsfallen och studenternas analys kring dessa som står i centrum. Ytterligare anvisningar finns i kompendiet.

Praktikseminarierna: Det första seminariet ska ägnas åt en analys av en aktuell situation utifrån ett i första hand folkrättsligt och i andra hand politiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Vi ska diskutera hur situationen har uppstått och även göra folkrättsliga bedömningar av skeendet. Om tid finns ska vi även diskutera vilka vägar ur krisen som kan finnas. Syftet är att uppöva förmågan att analysera en kris samt se folkrättens eventuella roll i skeendet.

Det andra seminariet ska utgöra ett litet förhandlingsspel om samma situation. Studenter ska spela t ex utrikesministrar eller andra potentater med medhjälpare under ett möte i t ex EU:s ministerråd. Diskussionen ska utgå från situationen såsom den ser ut när seminariet äger rum. Syftet är att uppöva förmågan att förhandla med andra parter, samt se folkrättens eventuella roll i förhandlingarna.

För att förbereda sig för det andra praktikseminariet bör studenterna träffas i sina basgrupper och diskutera följande: a) Vad vill den part som ni representerar uppnå? b) Vad är erat minimum ("red lines")? c) Vilka folkrättsliga argument finns för er position? Eftersom situationen utvecklas rekommenderas ni att följa nyhetsflödet.

En av skrivningsfrågorna kommer åtminstone delvis att anknyta till de två sista seminarierna, vilka utgörs av en intensiv studie av en verklig situation samt ett förhandlingsspel runt denna situation. Även rättsfallsseminarierna kan vara direkt relevanta för tentamen.

Examination

Examinationsmoment

Examination sker genom aktivt deltagande vid de obligatoriska seminarierna samt en skriftlig tentamen (salsskrivning).

Tentamen utgörs av en skriftlig salstentamen. Skrivtiden är tre timmar. På tentamen kan totalt 20 poäng erhållas. Tentamen utgörs av två delar: del I (20 min) bestående av fem flervalsfrågor (sammanlagt 5 p) utan tillgång till läroböcker och del II bestående av två-tre problemorienterade frågor med essäinslag (sammanlagt 15 p), varvid all kurslitteratur – inklusive bredvidläsningsböcker -- får medtas (2,5 timme). I del II finns inslag om 6 p som kräver kritisk eller samhällelig reflektion. Utöver sedvanlig skala för betyg, krävs minst 3 p på dessa reflekterande inslag för godkänt betyg.

Tillträde till examination

För tillträde till den skriftliga tentamen krävs att studenten är registrerad på juristprogrammet eller filosofie kandidatutbildningen i rättsvetenskap vid Stockholms universitet.

Samtliga obligatorier, inklusive eventuella tilläggsuppgifter, ska vara uppfyllda innan betyg för kursen kan registreras och expedieras.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan normalt inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratören minst fem arbetsdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionshinder ska detta anmälas till kursadministratören (se nedan under Funktionshinder).

Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Vid tentamen i folkrätt tillämpas examinationsalternativ alternativ 1 vad avser den första delen och alternativ 4 vad avser den andra delen. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på [Juridiska institutionens hemsida](#). Förekomsten av otillåtna hjälpmedel, anteckningar och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Inlämning av tentamen

Numera genomförs tentorna i allmänhet med tentamentstjänsten Exia. För de tentor som genomförs på papper gäller följande.

- Endast svar på Juridiska institutionens svarsark rättas om inte annat angivits i instruktionerna.
- Kontrollera att alla uppgifter på omslagsarket och svarsarken är korrekta och fullständiga.
- Omslagsarket ska alltid lämnas in. Detta gäller även om tentanden väljer att lämna in blankt. Om tentanden väljer att lämna in blankt får inga svarsark lämnas in.
- Observera att samtliga studenter omedelbart ska sluta skriva när tentamensvakterna meddelar att tiden är slut. Det innebär att tentanderna då saknar rätt att avsluta en mening m.m. Om tentanden behöver ytterligare tid för att fylla i uppgifter på omslagsark eller på svarsarken eller dylikt ska det övervakas av en tentamensvakt för att undanröja misstanke om fusk.

Betygskriterier

AB (med beröm godkänd)

- Kan, på ett mycket bra sätt, med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande

av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;

- har en god förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett mycket bra sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett bra sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett bra sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
- kan, på ett mycket bra sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

Ba (icke utan beröm godkänd)

- Kan, på ett bra sätt, med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en god förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett godtagbart sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett bra sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett godtagbart sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
- kan, på ett bra sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

B (godkänd)

- Kan, på ett godtagbart sätt, med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande

- av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en godtagbar förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
 - kan, på ett godtagbart sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
 - kan, på ett godtagbart sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
 - kan, på ett godtagbart sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
 - kan, på ett godtagbart sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

U (underkänd)

- Ett eller flera tillkortakommanden som innebär att studenten inte når upp till de krav som ställs för betyget B.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga skalan

A

- Kan, på ett mycket bra sätt med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en mycket god förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett mycket bra sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett mycket bra sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett mycket bra sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
- kan, på ett mycket bra sätt, i nationella och internationella

sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

B

- Kan, på ett mycket bra sätt med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en god förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett mycket bra sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett bra sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett bra sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
- kan, på ett mycket bra sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

C

- Kan, på ett bra sätt, med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en god förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett bra sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett bra sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett bra sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
- kan, på ett bra sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera

folkrättsliga frågor.

D

- Kan, på ett bra sätt, med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en god förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett godtagbart sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett bra sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett godtagbart sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;
- kan, på ett bra sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

E

- Kan, på ett godtagbart sätt, med utgångspunkt i folkrättslig juridisk metoddiskussion, tolka, tillämpa och analysera centrala rättskällor, rättsprinciper och rättsregler inom folkrätten, inklusive reglering av skyddet av den yttre miljön och behovet av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna samt mänskliga rättigheter;
- har en godtagbar förmåga att utifrån kunskaper om folkrätten och dess vetenskapliga grund, analysera och bedöma utvecklingen och uppbyggnaden av det internationella rättssystemet inklusive rättsbildning, rättsprinciper, rättssubjekt och institutioner;
- kan, på ett godtagbart sätt, fördjupat bedöma och värdera folkrättens konfliktlösande och handlingsdirigerande roll i ett samhälleligt och etiskt perspektiv;
- kan, på ett godtagbart sätt, utifrån kunskap om sambandet mellan nationell rätt och folkrätt, värdera detta samband, i synnerhet men inte uteslutande beträffande mänskliga rättigheter;
- kan, på ett godtagbart sätt, inom ramen för en dynamisk pedagogisk process och med kritisk utgångspunkt i folkrättslig metod, identifiera och formulera folkrättsliga frågeställningar samt föreslå strategiska lösningar på dessa problem;

- kan, på ett godtagbart sätt, i nationella och internationella sammanhang, och i samverkan med andra, muntligt redogöra för och diskutera folkrättsliga frågor.

Begäran om omprövning:

Begäran om omprövning ska vara noga motiverad och lämnas skriftligen till kursadministratören. Begäran om omprövning ska helst ske på en blankett, se länk [omprövning](#). På denna sida hittar du även information om lagar och förordningar gällande en begäran om omprövning.

Observera att den som hämtar ut sin originaltentamen förlorar möjligheten att begära omprövning.

Funktionshinder

Allmänt

Målet är att alla studenter vid Stockholms universitet ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Du kan läsa mer i Stockholms universitets "Handlingsplan för likabehandling av studenter med funktionshinder" på www.su.se under rubrikerna "Utbildning", "Studentservice" och "[Studera med funktionsnedsättning](#)". Kontakta Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning i god tid före studiestarten för att diskutera ditt individuella stödbehov och för att få nödvändig information. För att boka tid och diskutera stödåtgärder, maila till studentstod@su.se. Studenter med dyslexi vänder sig med fördel direkt till dyslexipedagog [Elisabeth Åman](#).

Särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier

Studenter med funktionshinder har möjlighet till s.k. särskilt pedagogiskt stöd vid högskolestudier. Som exempel kan nämnas alternativa examinationsformer, såsom förlängd tentamenstid eller enskild tentamen vid dator m.m. Det ankommer på varje berörd student att, i den mån han eller hon vill ta del av de särskilda åtgärder som har utlovats, inför kursstarten i varje ämne i god tid (**minst 4 veckor**) kontakta institutionens kontaktperson. Genom ett skriftligt intyg från Studentavdelningens sektion Service för studenter med funktionsnedsättning vid Stockholms universitet skall studenten styrka att han eller hon har en funktionsnedsättning. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är biträdande studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktoria.pettersson@juridicum.su.se

Examination vid funktionshinder

Studenten måste **senast 3 veckor** före tentamenstillfället meddela kursadministratören att examinationen skall genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera att studenten även skall anmäla sig till tentamen på sedvanligt sätt i FastReg senast tre arbetsdagar före dag för tentamen.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Den elektroniska blanketten finns tillgänglig i FastReg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga

Storplan

Ämne	Text Bredvisläsning i parentes	Föreläsning/seminarium	Videoföreläsningar (samt PP-bilder till desammai "Kursmaterial")	Dokument i folkrättsliga texter
Folkrättens begrepp och karaktär,	S & F kap. 1	Intro		Förenta nationernas stadga Friendly Relations-deklarationen
Folkrättens källor och doktriner, traktaträtten	S & F kap. 2-3, (Svanbergs bok)	Föreläsning A Seminarium 1	2. Folkrättens källor och doktriner 3. Traktaträtt	Wienkonventionen om traktaträtten
Folkrätt och svensk rätt	S & F Kap 4	Föreläsning B Seminarium 1	4. Folkrätt och nationell rätt	
Folkrättens subjekt (inklusive staten och internationella relationer). Erkännandefrågor. Internationella organisationer	S & F kap. 5-6	Föreläsning B	5. Folkrättens subjekt. 6. Internationella organisationer.	FN-stadgan
Jurisdiktion och immunitet	S & F kap. 7	Föreläsning B Seminarium 2	7. Jurisdiktion och immunitet	FN:s konvention om immunitet för stater och deras egendom, Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser, Wienkonventionen om konsulära förbindelser
Statsansvar	S & F kap. 8	Föreläsning C Seminarium 2	8. Statsansvar	Draft Articles on the Responsibility of States..., Draft Articles on Diplomatic Protection (kompendiet),

Tvistlösning	S & F kap. 9	Föreläsning C	9. Tvistlösning	FN-stadgan, stadgan för internationella domstolen, havsrättskonventionen (del XV)
Våldsanvändning, kollektiv säkerhet (Sverige och Förenta nationerna)	S & F kap. 10, 11 (Bring & Mamoudi, Internationell våldsanvändning och folkrätt)	Föreläsning D Praktikseminarium	10. Internationell våldsanvändning 11. Kollektiv säkerhet	FN-stadgan, Friendly Relationsdeklarationen
Sverige och de mänskliga rättigheterna samt flyktingrätten	S & F kap. 12 David Fishers bok	Föreläsning E Seminarium 4	12. Mänskliga rättigheter	Konventioner om MR (avdelning V)
Sverige och den internationella humanitära rätten, internationell straffrätt	S & F kap. 13-14	Föreläsning E Seminarium 3	13. Internationell humanitär rätt, 14. Internationell straffrätt	Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, samt internationell humanitär rätt (avdelning VI)
Havsrätten,	S & F kap. 15	Föreläsning F Seminarium 5	15. Havsrätt	FN:s havsrättskonvention,
Internationell miljö rätt,	S & F kap. 16	Seminarium 5	16. Internationell miljö rätt	konventioner i internationell miljö rätt (avdelning VIII)
Internationell ekonomisk rätt	S & F kap. 17	Seminarium 5	17. Internationell ekonomisk rätt	internationell ekonomisk rätt (avdelning IX). Bilateralt investeringsavtal i kompendiet.
Aktuella frågor		Föreläsning		